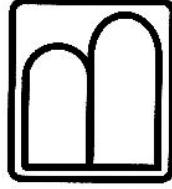

بِسْمِ اللَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه پژوهشی برای دریافت درجه

دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان:

بررسی لاکتات خون شریانی و مویرگی در بیماران CABG بستری

در بخش ICU بیمارستان امام خمینی اردبیل در سال ۱۳۹۷

استاد راهنما:

دکتر محمد مسن پور درگاه

استاد مشاور:

دکتر فاطره عیسی زاده

نگارش:

لیلا عزیززاده

زمستان ۱۳۹۸

شماره پایان نامه

۰۷۵۸

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمتهای او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند.

تقدیم به محضر یگانه هستی بخش که در تمامی لحظات سخت زندگی که، هیچ کس و هیچ چیز، یاری رسان نبود؛ صدایم را شنید و یاریم نمود، خداوندی که موفقیت را بیش از آنچه لایقش بودم به من ارزانی داشت.

تقدیم به پدر و مادر عزیزم که در طول زندگی و تحصیلات همواره پشتیبانم بودند.

تقدیم به همسر عزیزم که سایه ی مهربانی اش سایه سار زندگی ام بوده که مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمود.

تقدیم به اساتید گرانقدرم، جناب آقای دکتر محمد حسن پور و سرکارخانم دکتر خاطره عیسی - زاده که در سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی و مشاوره این رساله را برعهده گرفتند و از اساتید محترم که زحمت داوری این رساله را متقبل شدند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

و درنهایت

تقدیم به همه ی کسانی که طب را بر بالین آن ها آموختم ...

فهرست مطالب

فصل اول: بیان مسئله..... ۱

- ۱-۱- مقدمه و بیان مسئله ۲
- ۱-۲- تعریف واژه‌های کلیدی : ۴
- ۱-۳- اهداف مطالعه ۶
- ۱-۳-۱- هدف کلی ۶
- ۱-۳-۲- اهداف اختصاصی ۶
- ۱-۳-۳- هدف کاربردی ۶
- ۱-۴- سؤالات تحقیق ۶
- ۱-۵- فرضیات تحقیق ۷

فصل دوم: پیشینه تحقیق..... ۲

- ۲-۱- مبانی نظری ۹
- ۲-۱-۱- مقدمه ۹
- ۲-۱-۲- شیمی ۹
- ۲-۱-۳- عملکرد فیزیولوژیک لاکتات ۹
- ۲-۱-۴- هموستاز لاکتات ۱۰
- ۲-۱-۵- متابولیسم لاکتات ۱۱
- ۲-۱-۶- اسیدوز لاکتیک ۱۱
- ۲-۱-۷- ارزیابی آزمایشگاهی ۱۲
- ۲-۱-۷-۱- روش های اندازه گیری لاکتات ۱۲
- ۲-۱-۷-۲- قضاوت بین نتایج لاکتات وریدی و شریانی ۱۲
- ۲-۱-۸- لاکتات در سپسیس ۱۳
- ۲-۱-۹- لاکتات در سایر وضعیت ها ۱۴
- ۲-۱-۹-۱- آسیب های ترومایی، سوختگی و تنفسی ۱۴

- ۲-۹-۱-۲- تشنج، اغما و فعالیت شدید ۱۴
- ۲-۹-۱-۳- کمبود تیامین ۱۵
- ۲-۹-۱-۴- توکسین ها و داروها ۱۵
- ۲-۱-۱۰- ارزش پروگنوستیک و کلیرانس لاکتات ۱۵
- ۲-۱-۱۱- نحوه استفاده از اندازه گیری لاکتات در بخش اورژانس ۱۶
- ۲-۲- مطالعات مشابه ۱۷

فصل سوم: روش اجرای تحقیق ۲۲

- ۳-۱- نوع مطالعه ۲۳
- ۳-۲- زمان انجام مطالعه ۲۳
- ۳-۳- محیط پژوهش ۲۳
- ۳-۴- جمعیت مورد مطالعه ۲۳
- ۳-۵- نمونه برداری و روش نمونه گیری ۲۳
- ۳-۶- روش گردآوری اطلاعات ۲۴
- ۳-۷- متغیرهای مطالعه ۲۷
- ۳-۸- ملاحظات اخلاقی ۲۷
- ۳-۹- محدودیت مطالعه ۲۷
- ۳-۱۰- روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری ۲۶

فصل چهارم: نتایج ۲۸

- ۴-۱- مقدمه ۲۹
- ۴-۲- یافته های جمعیت شناختی ۲۹
- ۴-۲-۱- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس سن ۲۹
- ۴-۲-۲- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس جنسیت ۳۰
- ۴-۳- یافته های توصیفی ۳۱
- ۴-۴- یافته های استنباطی ۳۴
- ۴-۴-۱- بررسی نحوه توزیع متغیرهای تحقیق ۳۴

۳۴ ۴-۴-۲- بررسی فرضیات تحقیق
۳۴ ۴-۴-۲-۱- آزمون فرضیه اول
۳۴ ۴-۴-۲-۲- آزمون فرضیه دوم
۳۴ ۴-۴-۲-۳- آزمون فرضیه سوم
۳۷ ۴-۴-۲-۴- آزمون فرضیه چهارم
۳۹ ۴-۴-۲-۵- آزمون فرضیه پنجم

۴۰ فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۴۱ ۵-۱- بحث
۴۵ ۵-۲- نتیجه گیری
۴۶ ۵-۳- محدودیت‌های مطالعه
۴۷ ۵-۴- پیشنهادات

۴۸ منابع

۵۴ پیوست

۵۵ نمونه ی فرم گرد آوری اطلاعات بیماران
۵۶ فرم اخذ رضایت از بیمار
۶۰ چکیده انگلیسی

فهرست جداول

- جدول ۳-۱- متغیرهای به کار رفته در این مطالعه ۲۶
- جدول ۴-۱- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس سن ۲۹
- جدول ۴-۲- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس جنسیت ۳۰
- جدول ۴-۳- توصیف لاکتات شریانی و مویرگی ۳۱
- جدول ۴-۴- نتایج آزمون کولموگروف - اسمینروف تک نمونه ای برای فرض نرمال بودن توزیع سطح لاکتات خون شریانی و مویرگی ۳۴
- جدول ۴-۵- بررسی توصیفی میزان توزیع سطح لاکتات خون شریانی در بین نمونه آماری ۳۴
- جدول ۴-۶- آزمون t تک نمونه ای فرضیه اول ۳۵
- جدول ۴-۷- بررسی توصیفی میزان توزیع سطح لاکتات خون مویرگی در بین نمونه آماری ۳۵
- جدول ۴-۸- آزمون t تک نمونه ای فرضیه دوم ۳۶
- جدول ۴-۹- ضریب همبستگی بین سطح لاکتات خون شریانی با سطح لاکتات خون مویرگی ۳۷
- جدول ۴-۱۰- فرضیه آزمون t برای مقایسه میزان تفاوت سطح لاکتات خون شریانی و مویرگی در گروه زنان و مردان ۳۷
- جدول ۴-۱۱- آزمون ANOVA مقایسه سطح لاکتات خون شریانی با سطوح سنین مختلف ۳۹

فهرست نمودارها

- نمودار ۴-۱- توزیع فراوانی سنی نمونه آماری ۳۰
- نمودار ۴-۲- توزیع فراوانی جنسیتی نمونه آماری ۳۱
- نمودار ۴-۳- توزیع فراوانی لاکتات خون شریانی نمونه آماری ۳۲
- نمودار ۴-۴- توزیع فراوانی لاکتات خون مویرگی نمونه آماری ۳۲
- نمودار ۴-۵- توزیع فراوانی اختلاف لاکتات خون شریانی و مویرگی نمونه آماری ۳۳
- نمودار ۴-۶- توزیع فراوانی مجموع لاکتات خون شریانی و مویرگی نمونه آماری ۳۳

علائم اختصاری

جراحی دورزننده سرخرگ کرونر CABG (coronary artery bypass grafting)

بخش مراقبت های ویژه ICU (Intensive Care Unit)

بررسی لاکتات خون شریانی و مویرگی در بیماران CABG بستری در بخش ICU بیمارستان امام خمینی اردبیل در سال ۱۳۹۷

چکیده

سابقه و هدف: نشان داده شده است که سنجش‌های منفرد لاکتات مویرگی، با سنجش‌های لاکتات شریانی در بیماران بستری در بخش‌های اورژانس و ICU مرتبط است. مطالعه بیشتر در بیماران با شرایط بحرانی در حوزه‌هایی مانند رده بندی درمانی، مونیتورینگ، و احیای شوک مورد نیاز است. این مطالعه با هدف مقایسه ی لاکتات خون شریانی و مویرگی در بیماران بخش ICU که تحت CABG قرار گرفته بودند انجام گرفت .

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی انجام گردید. ۳۷ نفر از بیمارانی که تحت جراحی CABG قرار گرفته و در بخش ICU بستری گردیدند به عنوان نمونه در نظر گرفته شدند. از همه این بیماران نمونه خون شریانی به منظور اندازه گیری سطح لاکتات شریانی و نمونه خون مویرگی به منظور اندازه گیری سطح لاکتات مویرگی گرفته شد. بعد از اندازه گیری، سطوح مویرگی و شریانی لاکتات بیماران داده های وارد نرم افزار گردید و برای بررسی فرضیات پژوهش از آزمون های t تک نمونه‌ای مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t دونمونه‌ی مستقل و آزمون آنالیز واریانس یک طرفه (ANOVA) در نرم افزار SPSS23 استفاده شده است.

یافته‌ها: سطوح لاکتات خون شریانی و مویرگی در بیماران CABG بستری در بخش ICU بیمارستان اردبیل بالاتر از حد متوسط می باشد و این سطوح با یکدیگر همبستگی معنی داری را در سطح ۹۹ درصد دارند. بین رده های سنی و جنسی بیماران با میزان سطح لاکتات خون شریانی و مویرگی رابطه معناداری برقرار نبود.

نتیجه گیری: سطح هم خوانی بین مقادیر مویرگی و شریانی برای پیشنهاد دادن استفاده از روش مویرگی به جای روش شریانی کافی نیست و روش مویرگی باید صرفا محدود به مواردی شود که گرفتن نمونه ی خون شریانی مقدور نیست یا زمان بر است.

کلمات کلیدی: لاکتات مویرگی - لاکتات شریانی - جراحی باز قلب